

PM 2006 RIV (Dnr 322-2656/2006)

Förslag till gemensamt intagningskansli för gymnasieskolorna i Stockholms län

Remiss från Kommunförbundet Stockholms Län

Remisstid 22 september 2006

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som svar på remissen "Förslag till ett gemensamt intagningskansli för gymnasieskolorna i Stockholms län" överlämnas och återopas denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Kersti Py Börjeson anför följande.

Ärendet

Styrelsen för Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) har den 15 juni 2006 fattat beslut om att rekommendera Stockholms läns kommuner att ansluta sig till ett gemensamt intagningskansli för gymnasieskolorna i länet med KSL som huvudman. Förslaget är översänt till kommunerna i Stockholms län för ställningstagande, *bilaga*.

Remisser

Ärendet är remitterat till utbildningsnämnden och stadsledningskontoret.

Utbildningsnämnden ställer sig i huvudsak bakom förslaget.

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positiv till att ett gemensamt intagningskansli i Stockholms län bildas.

Mina synpunkter

Det är i huvudsak positivt att samordna intagningen av alla gymnasieelever i hela länet på ett och samma ställe. Det kommer underlätta tydligheten gentemot eleverna och deras föräldrar som kommer få en samlad information från en instans. Ett gemensamt kansli kommer också lättare kunna ta fram samlade länsbilder för gymnasieskolornas utbud och att kartlägga hur elevströmmarna rör sig både inom kommunal och fristående gymnasieutbildning i länet. Länsövergripande rapporter och statistik ger omgivande samhälle och näringsliv en tydligare bild av behovet av samverkan/praktikplatser och också hur det kan komma att se ut på högskolorna och arbetsplatserna några år senare. Det ger också underlag för diskussioner kring samverkan mellan kommunerna kring att organisera utbildningar gemensamt. Detta är särskilt viktigt för att kunna samorganisera yrkesutbildningarna över kommungränserna. Varje kommun ska dock även i fortsättningen besluta om regler för intagning i kommunen.

En förutsättning för att skapa ett gemensamt intagningskansli är dock att stadens kostnader för intagningsarbetet inte ökar.

Stockholm är vana vid att hantera stora mängder ansökningar varje år och bör vara en självklar representant i den organisation som ska bygga upp det gemensamma kansliet.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta följande

1. Som svar på remissen "Förslag till ett gemensamt intagningskansli för gymnasieskolorna i Stockholms län" överlämnas och åberopas denna promemoria.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 19 september 2006

KERSTI PY BÖRJESON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Staden har för ställningstagande från KSL fått "Förslag till gemensamt intagningskansli för gymnasieskolorna i Stockholms län", *bilaga*. Förslaget innebär att KSL rekommenderar kommunerna i länet att ansluta sig till ett gemensamt intagningskansli med KSL som huvudman och att godkänna KSL:s förslag till organisation.

I nuvarande organisation ansvarar 13 intagningskanslier för gymnasieintagningen i Stockholms län. Sedan 2003 används ett gemensamt webbaserat intagningssystem. År 2006 har eleverna för tredje gången gjort sitt gymnasieval via den gemensamma databasen. Ett stort antal elever i Stockholms län söker gymnasieutbildning utanför den egna kommunen, men inom länet. Därför har behovet av samordnad kanslifunktion för intagning till kommunala och fristående gymnasieskolor aktualiserats i flera sammanhang.

Till grund för KSL:s förslag om ett gemensamt intagningskansli ligger en utredning som startade hösten 2005. KSL:s utredning visar att webbansökan till gymnasieskolan fungerar bra och är användarvänlig sett ut föräldrarnas och elevernas synvinkel. Det nuvarande systemet bygger på samverkan i ett antal samverkans- eller referensgrupper, där alla beslut måste förankras i varje kommun och på KSL. Någon formell ledning för den totala verksamheten finns inte och därmed är beslutsordningen enligt KSL tveksam ur formell och praktisk synvinkel.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 augusti 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Förslagets fördelar

Stadsdelskontoret ser i huvudsak positivt på att ett gemensamt intagningskansli i Stockholms län bildas. Som framgår av KSL:s utredning och synpunkterna från utbildningsnämnden är ett gemensamt kansli ett naturligt steg att ta, då länets kommuner redan har en länsgemensam databas och allt fler ungdomar ser hela regionen som möjligt sökområde för sina gymnasiestudier. Ur nationellt perspektiv blir gymnasieskolan alltmer regional. Med gymnasievideringen Gymnasieskolan 2007 förutsätts att kommunerna samverkar och tar gemensamt ansvar för ungdomarnas gymnasieutbildning.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att själva intagningsarbetet renodlas i förhållande till kommunens formella beslut. Ett gemensamt kansli gör det lättare att ta fram samlade länsbilder för gymnasieskolornas utbud och att kartlägga hur elevströmmarna rör sig både inom kommunal och fristående gymnasieutbildning i länet. Länsövergripande rapporter och statistik ger omgivande samhälle och näringsliv en tydligare bild av behovet av samverkan/praktikplatser och också hur det kan komma att se ut på högskolorna och arbetsplatserna några år senare.

Det som talar för att huvudmannaskapet för det gemensamma kansliet ska ligga på KSL är att det med denna organisation skapas en formell ledning, som även kan hantera tillhörande gymnasiefrågor, som t.ex. gemensam programguide och gymnasiemässa. Det nuvarande systemet med ett antal samverkans- eller referensgrupper och förankring av beslut i varje kommun och på KSL är tidskrävande och svårhanterligt ur formell och praktisk synvinkel. Även med ett

gemensamt intagningskansli ligger besluten på kommunen/skolan vilket kräver samverkan, men systemet blir enklare och tydligare.

I KSL:s skrivelse redovisas kansliets arbetsuppgifter och kommunernas ansvar. Stadsledningskontoret instämmer i likhet med utbildningsnämnden med förslagets ansvarsmodell och att verksamheten vid det gemensamma intagningskansliet ska utgå från samråd med deltagande kommuner och fristående skolor. Varje kommun beslutar om sin egen gymnasieorganisation. Delegerad tjänsteman i respektive kommun fattar de individuella beslut som enligt lag och förordning ska fattas i elevens hemkommun eller i mottagande kommun. Däremot utförs det praktiska arbetet huvudsakligen av intagningskansliet. Kommunen rapporterar kontinuerligt till det gemensamma intagningskansliet och kansliet producerar statistik mm som underlag för förändringsbeslut.

Stadsledningskontoret är positiv till förslaget att intagningen till det individuella programmet och till gymnasiesärskolan görs av det gemensamma kansliet. Att ha ett gemensamt intagningskansli för alla elever är ett aktivt steg för ökad inkludering förutsatt att yrkesvägledning och övrig organisation för sökande till det individuella programmet och för blivande gymnasiesärelever i kommunen byggs upp så att det fungerar väl för eleven tillsammans med det gemensamma intagningskansliet.

Några utvecklingsområden

Utbildningsnämnden tar i sitt yttrande upp några utvecklingsområden som är viktiga att beakta i det fortsatta arbetet. Stadsledningskontoret delar utbildningsnämndens synpunkter.

Storstadsperspektivet saknas i förslaget, vilket blir särskilt tydligt vid beskrivning av hur lokal kännedom och servicenivå ska uppnås. Stockholms många grund- och gymnasieskolor och stort antal ansökningar och omfattande verksamhet på det individuella programmet kräver sin organisation. Förslaget måste därför kompletteras med åtgärder som ser till storstadens behov. Stockholm bör representeras vid uppbyggnaden av organisationen redan från hösten 2006.

Stockholms stads intagningskansli hanterar i år 10 100 stockholmselever i databasen. Intagningen hade totalt 9 760 sökande med Stockholm som hemkommun i juni 2006. Av dessa söker ca 7 900 direkt från årskurs 9. Av dem som inte söker från årskurs 9 kommer ca 770 från någon form av det individuella programmet, IV.

En av förutsättningarna, som KSL själv återoppar, är en bra studie- och yrkesvägledning på alla grundskolor/alla kommuner. Enligt tidsplanen bör ett gemensamt intagningskansli vara infört hösten 2007, vilket innebär knappt ett års tid för kommunerna att utveckla sin studie- och yrkesverksamhet.

Handläggarnas ansvar för definierade geografiska områden är en bra utgångspunkt för att samspela med kommunerna/skolorna utvecklas. Kommunikation och öppenhet redan vid uppbyggnadsskedet är av största vikt. Rektorerna måste från början ges möjlighet att påverka. Förvaltningen förutsätter att det blir en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av genomförda processer.

Det är oklara gränser mellan den handläggning det gemensamma intagningskansliet ska göra och de krav kommunerna ställer på det underlag de får inför sitt beslut. Här behöver diskussioner föras med kommuner och fristående skolor i god tid så att arbetsfördelningen är väl förankrad hos alla kommuner och fristående skolor.

Grundprincipen bör vara att KSL har ansvaret för rådgivningen till elev/förälder under sommaren och inte som det står i förslaget en blandning av både KSL och kommunerna. (Punkt 7 bilaga 2, Ansvar för rådgivning)

Personalbehovet i ett gemensamt kansli

Stadsledningskontoret har svårt att bedöma om den av KSL föreslagna bemanningen med 12 personal är rimlig. Enligt utbildningsnämndens uppfattning tycks KSL:s förslag till bemanning vara skälig. Utbildningsnämnden lyfter fram avtal som ett alternativ till anställningar.

Utbildningsnämnden föreslår att föreslagen bemanning bör kompletteras med ansvarig webbredaktör inom ramen för den föreslagna organisationen, då en sådan är viktigt ur informations – och mediasynvinkel. Likaså är det viktigt att IT-stödet blir tillräckligt med tanke

på att upphandling av IT-system måste genomföras samtidigt som ett nytt intagningskansli ska börja arbeta.

Ekonomiska konsekvenser

I den första utredningen framhölls att kommunerna med ett gemensamt intagningskansli kunde halvera sina kostnader för intagningen till gymnasieskolan. I förslaget nämns inte de ekonomiska aspekterna explicit och därmed framhålls inte ekonomin som ett motiv för förändringen. Staden har redan har sett över sin organisation för intagningen och minskat sin personal med fem personer, från tolv till sju personal under perioden 2004-2006.

Kostnaden för stadens nuvarande intagningsorganisation är ca 6,6 miljoner kronor. I denna organisation inryms, utöver de arbetsuppgifter ett gemensamt kansli beräknas utföra, yttrande och beslut om intagning till individuella programmet och särskolan, beslut om behöriga elever med särskilda skäl för företräde samt yttranden och mottagningsbeslut gällande interkommunala ansökningar. Därtill kommer handläggning av överklaganden, inackorderingstillägg och kompletterande resebidrag.

Stockholms stads del av kostnaden för ett gemensamt kansli enligt föreslagen modell beräknas per elev med 393 kr per folkbokförd 16-åring till 3 222 600 kr.

Enligt utbildningsnämndens beräkningar blir kostnaderna för den resterande kommunala intagningsorganisationen, inklusive delar av mottagarteamet för särskolan, ca 3 miljoner kr. Sammantaget blir det alltså en årlig kostnad på drygt 6 miljoner kronor om förslaget med ett gemensamt intagningskansli genomförs, vilket innebär en något lägre kostnad än för den nuvarande organisationen inom utbildningsförvaltningen.

Utbildningsnämnden beslutade den 24 augusti 2006 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 juni 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens yttrande

Förslagets fördelar

Förvaltningen ställer sig i huvudsak bakom förslaget. Ett gemensamt intagningskansli bör ses som ett naturligt steg att ta, då länets kommuner redan har en länsgemensam databas och då allt fler ungdomar ser hela regionen som möjligt sökområde för sina gymnasiestudier. Ur nationellt perspektiv blir gymnasieskolan alltmer regional. Med gymnasievideringen Gymnasieskolan 2007 förutsätts att kommunerna samverkar och tar gemensamt ansvar för ungdomarnas gymnasieutbildning.

Några positiva effekter är att själva intagningsarbetet renodlas i förhållande till kommunens formella beslut. Kraven på enhetlighet och tydlighet gentemot de sökande och deras föräldrar ökar för varje år, liksom kravet på adekvat kompetens på systemnivå. Detta talar också för ett gemensamt kansli. Samtidigt gör ett gemensamt kansli det lättare att ta fram samlade länsbilder för gymnasieskolornas utbud och att kartlägga hur elevströmmarna rör sig både inom kommunal och fristående gymnasieutbildning i länet. Länsövergripande rapporter och statistik ger omgivande samhälle och näringsliv en tydligare bild av behovet av samverkan/praktikplatser och också hur det kan komma att se ut på högskolorna och arbetsplatserna några år senare.

Det som talar för att huvudmannaskapet för det gemensamma kansliet ska ligga på KSL är att det med denna organisation skapas en formell ledning som även kan hantera tillhörande gymnasiefrågor som t ex gemensam programguide och gymnasiemässa. Det nuvarande systemet med ett antal samverkans- eller referensgrupper och förankring av beslut i varje kommun och på KSL är tidskrävande och svårhanterligt ur formell och praktisk synvinkel. Även med ett

gemensamt intagningskansli ligger besluten på kommunen/skolan vilket kräver samverkan, men systemet blir enklare och tydligare.

Samsyn i ansvarsfrågor och arbetsfördelning

Under rubriken *Kansliets arbetsuppgifter och kommunernas ansvar* beskrivs, på en ibland alltför detaljerad nivå, rågången mellan kommunerna och KSL. Förvaltningen delar förslagets ansvarsmodell och att verksamheten vid det gemensamma intagningskansliet ska utgå från samråd med deltagande kommuner och fristående skolor. Varje kommun beslutar om sin egen gymnasieorganisation. Delegerad tjänsteman i respektive kommun fattar de individuella beslut som enligt lag och förordning ska fattas i elevens hemkommun eller i mottagande kommun. Däremot utförs det praktiska arbetet huvudsakligen av intagningskansliet. Kommunen rapporterar kontinuerligt till det gemensamma intagningskansliet och kansliet producerar statistik mm som underlag för förändringsbeslut.

Förvaltningen samtycker till förslaget att intagningen till det individuella programmet och till gymnasiesärskolan görs av det gemensamma kansliet. Att ha ett gemensamt intagningskansli för alla elever är ett aktivt steg för ökad inkludering förutsatt att yrkesvägledning och övrig organisation för sökande till det individuella programmet och för blivande gymnasiesärelever i kommunen byggs upp så att det fungerar väl för eleven tillsammans med det gemensamma intagningskansliet.

Några utvecklingsområden

Storstadsperspektivet saknas

Det är dock viktigt att det samordnade intagningskansliet har ett storstadsperspektiv. Detta saknas i förslaget, vilket blir särskilt tydligt vid beskrivning av hur lokal kännedom och servicenivå ska uppnås. Stockholms många grund- och gymnasieskolor och stora antal ansökningar, bilagor och omfattande verksamhet på det individuella programmet kräver sin organisation. Erfarenhet och kunskap behövs bl a om intagning till individuella programmets olika inriktningar för över 1 500 sökande, hantering av drygt 2 000 bilagor samt lokal kännedom och kontakt med 18 stadsdelars grundskolor/fristående skolor samt intagning till totalt 93 gymnasieskolor. Erfarenhet och kunskaper krävs även för andra inriktningar med särskilda ansökningsförfaranden. Bland annat estetiska program, körsång, engelskspråkiga utbildningar och yrkesdansare.

Stockholms stads intagningskansli hanterar i år 10 100 stockholmselever i databasen. Intagningen hade totalt 9 760 sökande med Stockholm som hemkommun i juni 2006. Av dessa söker ca 7 900 direkt från årskurs 9. Av dem som inte söker från årskurs 9 kommer ca 770 från någon form av det individuella programmet, IV.

Utbildningsförvaltningen anser att förslaget måste kompletteras med åtgärder som ser till storstadens behov. Förvaltningen föreslår därför att Stockholm representeras vid uppbyggnaden av organisationen redan från hösten 2006.

I samband med att ett eventuellt beslut fattas om ett länsgemensamt intagningskansli, bör förvaltningen initiera en översyn av hur resterande verksamhet bör organiseras samt förtydliga uppdraget, se över mål och ställa krav om regelbunden utvärdering/uppföljning och analys.

Befintlig kvalitet på studie- och yrkesvägledning

En av förutsättningarna, som KSL själv åberopar, är en bra studie- och yrkesvägledning på alla grundskolor/alla kommuner. Enligt tidsplanen bör ett gemensamt intagningskansli vara infört hösten 2007, vilket innebär knappt ett års tid för kommunerna att utveckla sin studie- och yrkesverksamhet.

Lokal kännedom på kansliet

Förvaltningen anser att det är bra att förslaget har skrivit fram hållpunkter för hur den lokala kännedomen ska bibehållas på ett gemensamt kansli. Det gäller att från början motverka

vanligtvis negativa effekter av storskaliga lösningar så att efterfrågad service upprätthålls. Handläggarnas ansvar för definierade geografiska områden är en bra utgångspunkt för att samspillet med kommunerna/skolorna utvecklas. Kommunikation och öppenhet redan vid uppbyggnadsskedet är av största vikt. Rektorerna måste från början ges möjlighet att påverka. Förvaltningen förutsätter att det blir en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av genomförda processer.

Gränser för kansliets respektive kommunens arbetsuppgifter

Förvaltningen anser att det är oklara gränser mellan den handläggning det gemensamma intagningskansliet ska göra och de krav kommunerna ställer på det underlag de får inför sitt beslut. Här behöver diskussioner föras med kommuner och fristående skolor i god tid så att arbetsfördelningen är väl förankrad hos alla kommuner och fristående skolor.

En onödig oklar gräns rör ansvarsområdet rådgivning till elev/förälder under sommaren. Förvaltningen anser att grundprincipen bör vara att KSL har ansvaret och inte som det står i förslaget en blandning av både KSL och kommunerna. (Punkt 7 bilaga 2, Ansvar för rådgivning)

Personalbehovet i ett gemensamt kansli

Om den optimala verksamheten uppnås med föreslagen bemanning, 12 anställda och inplacering i olika ansvarsområden är svårt att förutsäga, men uppfattas av förvaltningen som rimlig. Det är många faktorer som påverkar som t ex förändringar i förordning/lag, teknisk utveckling kontra behovet av lokal kännedom och service. Underförstått framgår av förslaget att KSL ämnar anställa personal. Förvaltningen vill i detta sammanhang nämna t ex. avtal som ett alternativ till detta.

Förvaltningen anser att föreslagen bemanning bör kompletteras med ansvarig webbredaktör inom ramen för den föreslagna organisationen, då en sådan är viktigt ur informations – och mediasynvinkel. Likaså är det viktigt att IT-stödet blir tillräckligt med tanke på att upphandling av IT-system måste genomföras samtidigt som ett nytt intagningskansli ska börja arbeta.

Ekonomiska konsekvenser

I den första utredningen framhölls att kommunerna med ett gemensamt intagningskansli kunde halvera sina kostnader för intagningen till gymnasieskolan. I förslaget nämns inte de ekonomiska aspekterna explicit och därmed framhålls inte ekonomin som ett motiv för förändringen. Förvaltningen anser att ett gemensamt kansli är mer effektivt, även om staden redan har sett över sin organisation för intagningen och minskat sin personal med fem personer, från tolv till sju personal under perioden 2004-2006.

Kostnaden för stadens nuvarande intagningsorganisation är ca 6,6 miljoner kronor. I denna organisation inryms, utöver de arbetsuppgifter ett gemensamt kansli beräknas utföra, yttrande och beslut om intagning till individuella programmet och särskolan, beslut om behöriga elever med särskilda skäl för företräde samt yttranden och mottagningsbeslut gällande interkommunala ansökningar. Därtill kommer handläggning av överklaganden, inackorderingstillägg och kompletterande resebidrag.

Stockholms stads del av kostnaden för ett gemensamt kansli enligt föreslagen modell beräknas per elev med 393 kr per folkbokförd 16-åring till 3 222 600 kr. Den kommunala intagningsorganisationen som blir kvar, inklusive delar av mottagarteamet för särskolan, beräknas kosta ca 3 miljoner kr. Sammantaget blir det en årlig kostnad på drygt 6 miljoner kronor, dvs en något lägre kostnad än för den nuvarande organisationen.